

Politikai, közgazdasági és zsidó felekezeti hírlap.

JÜDISCHE ZEITUNG.

Organ für Politik, Volkswirtschaft und jüdisch-konfessionelle Interessen.

אלגעמיינע יידישע צייטונג

אָרגאַן פֿיר פּאָליטיק, האַנדעל, פֿערקעהר און ייִדיש-קאָנפּעססאָנעללע אינטערעסען.

Table with 3 columns: Subscription information, Publication details, and Editorial/Advertising info.

קייןע איינסערע מאכט אלס ריקקענדעקונג צור זייטע שמעחה; אונס געגענאייבער גלויבטע מאן שמעטס, רעכט אונד געזעטן פֿעדראָהען צו דירפֿען. דאָ שטאַטס-גרוֹנעוועטע, דאָ וואָרען פֿיר אונס אייטער נור בערוקקעטע פֿאַ- פֿיער, אונד וואָס פֿעדראָרדנונגען אונד ערלאָסע בעטריפֿעט, זאָ האָט מאָן דיעזעלען האַכטענס געגען אונס, נייַע פֿיר אונס געקאַנט. אבער מאָן האָט זיך פֿעדערעכעט. מאָן האָט פֿעד- געסען, דאָס דאָס דיאָ מענגע צוואַר זעהר שנעלל לערנט, דאָס געזעטן מיטטאכטען, דאָס עס אבער פֿיעל שווערער איז, איהר דיאָ אכטונג דער גע- זעטע מיצוברינגען, אונד וועגן זיאָ דאָס ערסטע. רע איינמאל געלערנט האָט, דאָס זיאָ דאָן דיע- זע פֿינע אונטערשיידונג צווישען ווערען אונד נישט- ווערען זעהר באלד פֿערלירט.

מאָן האָט איינמאל דאָס פֿינע דער גרוי- זאמען אונד אונטערדינגטען געלטונג דער מאַר- טאָט אַינענשטעלעט. וועגן איינמאל דאָ ער- דריקקענדע איבערמאכט פֿאַרהאַנדען איז, דאָן דאָרף דיעזע סהון, וואָס זיאָ ווילל. אונד דאָ ברייטע מענגע וואָר אייגענטליך לאַגישער אלס דאָס העררען, דאָ זיאָ דיעזעס פֿינעס לעהררען. דאָס מענגע זאָנטע זיך: וואָס וויר דיעזער ייִדישען מינאַרטיאַט געגענאייבער אונס מאַגליך אונטער אַנפֿיהרונג דער בעדאָרען ערלויבען דירפֿען, וואָ- רוס זאָללען וויר אונס דיעס נישט אייך איינמאל איינער אַנדערען מינאַרטיאַט געגענאייבער ערלויבען דירפֿען?

עס איז פֿערזוכט וואָרדען, דאָ גערעכט- קייט אונס ווערען געגענאייבער צו לאַהמען. דאָס איז גלאַצענד געלונגען, אייך מוסס דען העררען היער דאָס צייגניסס אַינשטעללען: נאָך דיעזער ריכטונג האָט מאָן זיך גאר נישט פֿאַר-ווערפֿען. אבער מאָן האָט פֿעדגעסען, דאָס, וועגן זיאָ גערעכטיגקייט ערסט איינמאל געלאָמט אונד מאַרטי איז, זיאָ עבען אללען געגענאייבער מאַרטיאַט זאָ גערעכט בערייט זינד, אונס צו אונ- מערדריקקען, זעלבסט אייך מינאַרטיאַטען האַבען, אונד דאָס מאָן געלענעטליך דיעזעס פֿינעס אייך דיע זען מינאַרטיאַטען געגענאייבער אונ- ווערדען קאַנן.

אללערדינגס, וועגן דאָס דאָן פֿאַססירט, דאָן ווערדען שיינדייליג דאָ אונגען פֿעדערעהט, דאָן וויר איבער פֿעדראָהונג דער זיטען גע- יאָמערט אונד געקלאָנט, וויר מיעף דאָ קולטור געוונקען איז. אבער דאָס קאַנן ניטמאָרדען מיי- שען. מאָן מוסס דאָ און דאָ אייגנע ענע ברוסט שלאַגען אונד זאָנען: "אייך האַבע אַס מייסען געפֿעהלט!"

אייך ווייסט זעהר וואָהל, דאָס מאָן דיעס צו לייגען אונד דאָריבער מיט שאַנען וואָרמען היט- וועגענעהען זוכט. אבער איז עס דען גאר זאָ לאַנגע הער, דאָס מאָן אונס ווערען אין אַסטערייך דאָמיט געדראָהט האָט, מאָן ווערדע מיט אונס

מהאָדאָקסע צענטראַל-קאַנצליאַ געריכטעטע צו- שריפט דעס זיינער צייטונג קולטוס-מיניסטערס צו פֿעדראָפֿענטליכען: "קאַנצליכע אונג קולטוס" אונד אונטערדיכט- מיניסטעריאָוס. זאָהל 906-1891.

בעדוּפֿס צורקענטמיטטאָהמע פֿעדשטאַנ- דיגע אייך דאָ קאַנצליאַ, דאָס זיינע קאַ- זער ליכע אונד אַפֿאַס טאַליש קאַנצליכע אונד אַפֿאַס טאַליש מינע פֿעדראָרדונג פֿאַס 9. יאָנע דאָ אונ- טער זאָהל 102284 צור געזעטליכען גילטיג- קייט ערדאָבענע, אייך דאָ אַרנאַנזאַציען דער לאַנדעסרעפֿאָרעטאַר, דער צענטראַל-קאַנ- מיטטאַר אונד דער צענטראַל-קאַנצליאַ דער אַרטה' ייִדישען קאַנפּעססאָן בעצוגליכע שטאַ- טוט מיט אללערדאָכטער ענטשליעסונג פֿאַס 17. פֿעבער דאָ צור קענענט- נייַסס צו געמיינע גערוהט האַבען.

בּוֹדאַפּעס, 6. מאַרץ 1906. לוקאַטש.

עס קאַנן אַלזאָ היער וועדער פֿאַן איינער "קליינען" נאָך פֿאַן איינער גראַסען, זאָנערען פֿאַן איינער גאַנץ קליינליכען "ענטהילונג" דאָ רעדע זיין, דערען אַרואָוס מיט טאַרמענדער לאַבערליכקייט אייך איהרע איהרעבער צוריק- פֿאַללט. "איהרע ושנאָה מקלקלת"; אַב היער ליע- בע צום ווענטהום אַדער האַסס געגען דאָ אַר- מהאָדאָקסיע דאָ טרועפֿעדער וואָר, דאָס צו בעאָרטהילען, קאַנען וויר געטראַסט דעס דענ- קענדען לעזער איבערלאַסען.

אויס דער רעדע איינעם יידישען דעפוטירטען.

זעלמען האָט דאָ רעדע איינעם ייִדישען דעפוטירטען זאָ מיעפֿען איינדרוקק הערפֿאַר- רופֿען, וויר יענע דעס רייכטראַטה. אַבגעאַרדנעטען דר' מאַהלער, דאָ ער ייִנגסט אַס אַסטער- רייכישען אַבגעאַרדנעטענדיגען בייא דער בערא- טהונג איבער דאָ דרינגליכקייט דעס פֿאַרזאָר- שען ביזשעהט אונד איבער דאָ אונרוהען אין פֿראַג געהאַלטען האָט.

וויר וויר האָרען, געהט מאָן אין גאַליציע- ייִדישען קרויזען דאָרף, דיעזע רעדע אין דען ייִדיש-רייטשען זשאַרנאַן צו איבערדראַגען, אַס איהרען אינהאַלט אונטער דען מאַסען דער ייִדי- שען בעפֿאַלקערונג צו פֿעדברייטען. - דאָ וויר פֿאַן דערזעלען בערייטס איינען אַיטענע געבראַכט האַבען, מהיילען וויר היער נאָך מאַכע וועזענט- ליכע שטעללען אַיטענע דיעזער רעדע מיט:

וויר ווערען זינד דאָ געבאָרענע מינאַרטיאַט, דאָ נירענדס מיט דער שטראַסע דראָהט, דער

בלאמאז מיט איינער נעאלאגען "ענטהילונג".

וויר לעבען בעקאַנטליך אַס צייט-אַלמער דער ענטהילונגען. רעכט אַס קאַמט עס אין אונזערען טאָגען פֿאַר, דאָס איינע הערפֿאַר-אונט- דע פֿעדראָליכקייט אַדער איינע לאַנדעסבעקאַנטע קאַפֿערשאַפֿט, דאָ זיך ביזלאַנג דעס אללגעמיין גען אַנזעהענס ערפֿייטע, אַלס אַיסוואָרף דער פֿאַלשהייט אונד אַיטמאַרטיאַט ענטהילונג ווירד. אונד דיעזע ענטהילונג פֿאַרדערט דאָס איינער- עסע דער אַפֿענטליכקייט, דען דורך זיאָ ווירד דאָ טרוגערישע גראַסע, דאָ זיך ברייטמאַכענדע אונטאַרטיאַט אַיטס וואָהרע ליכט געשטעללט אונד הינוועגעפֿענט.

דאָ ענטהילונגען-מאָדע האָט יעדאָך אייך איהרע קעהרזייטע. זיאָ האָט לייטע גראַסענע- גען, דאָ אללעס פֿעדראַכטונגען, דאָ איי- בער אלל הינלוישען, אַס "דאָס גראַו וואַכען צו האָרען", דאָ אייך דאָ גערעכטע, נאָך זאָ אַנוואַהרשיינליכע פֿעדריטהונג היין פֿעדראַמא ווייטערען אונד לאַרס שלאַגען, אַס ענדע אבער זיך דאַביאָ ערווישען, דאָס זיאָ זיך גרינדליך בלאַמירט אונד לאַבערליך געמאַכט האַבען.

זאָ ערגעהט עס אייך דעס נעאַלאַגען וואָ- בענבלאַטע "עדיענלאַשענע", דאָס אין זיינער נומ- טער פֿאַס 18. דאָ אונטער דער איבערשריפט "עדי קיש לעלעפֿלעזיש" (איינע קליינע ענטהיל- לונג) דאָ סענזאַציענעלל זיין זאָללענדע מיט- מהיילונג מאַכטע, דאָס "יענע פֿעדראָרדונג, מיט וועלכער דער איינסטיגע קולטוס-מיניסטער געאַר- לוקאַטש דאָ אַיטמאַרטיאַט דער אַרטה' קאַנפּעססאָן דערקערט האָט, נישט נור איי- גילטיג, זאָנערען דאָ איהרע גרונדלאַגע בילדענ- דע אונד דורך דאָ אַרטהאָדאָקסען פֿיהרען אן "דען מיניסטער געריכטעטע אונטערברייטונג נישטס אַנדערעס אַלס איינע אונטערדאָרטע, איהרעסגליי- בען זוכענדע פֿאַלשוונג איז."

דאָ לוקאַטשישע פֿעדראָרדונג זיאָ - לויט בעהויפטונג דעס "ע-ג" - דעסחאַלב אונגויל- טיג וויל זיאָ "דירעקט מיט דער אַויס- שפּיעלונג דעס אללערהאַכסטען אַויפֿזיכטס-סרעכעס דעס הער- שענדען קאַנצליכען צו שטאַנדע געקאַממען איז מיט, דער מיניסטער האַבע בייס ערלאַסען זיינער פֿעדראָרדונג "וויסענעמליך איינערזייטס דאָ קאַנצליכע ערמאַכ- טיגונג, אַנדערזייטס דאָ קאַנצליכע צושטימטונג אַויסער אַכט גע- לאַסען."

נון דען, דיעס ווירדע מהאַמזאַבליך זעהר שווער אַינס געוויכט פֿאַללען, וועגן עס - וואָהר וואָרע. עס איז אבער נישט וואָהר, זאָנערען דאָס געראַדע געגענטהייל איז ריכטיג. אונד אַס דיעס צו בעוויזען, בריי- בען וויר נור דאָ נאַכשמעהקענדע, אן דאָ אַר-

אינע פראבע-בעשטעלונג ענגינט
 צור איבערצייגונג פאן דער פרימא קוואליטאט מינער
 ועלכווארען, דא איז מינער אויף עלעקטרישען בעטרעב
 נייא אינעריכטעטען פאבריק בחישר נמור אונטער
 שטאנדינגער אויפזיכט דעם היעווען ארטה' דיזע ערצייגט
 ווערדען. איך ליעפערע אללע סארטען סאלאמי, זעלב-
 א' ווארסטוואאיען אייסערסט בילליג. יעדער זענדונג ווירד
 ארטה' בחישר בינעלענט. פרויקוראנט נראטיס א' פראנקא.
Schwarz Ignác,
I. Miskolczer Selohwaarenfabrik mit elektr.
Betrieb, Miskoloz.

טריתים! ווא'ק, טורקישע מליתים, ארבע
 כנפות פאן רינער שאוואללען
 דאן מליתים אויס ווידע אללע אנדערען יידישע
 ריטואליען בעקאמט מאן אס בילליגסטען ביא דער זייט דעם
 יאהרע 1870 עטאבלירטען ועלכשטשטאנדיגען פרימא

Jonas Sager,
mechanische Kamgarn-Weberel in Kolomea.
 פיר עקאקטע אויספיהרונג דער אויפטרעגונג אונד בילליגסטע
 בעדיענונג ווירד שטרענגסטענס געווארנט. — וויעדערפערקיי-
 פער ערהאלטען ענטשפרעכענדען ראכאט.
 — פרויקוראנטע אויף פערלאנגען נראטיס אונד פראנקא. —

דיא ערסטע קראקיער
כשר ועלכווארען-פאבריק
 דעם
A. S. SPIRA, Krakau,
 Krakauergasse 6.
 אפפעררט פרימא גראסע קרענווירשטל
 זאוויה אללערלייא ועלכווארען
 צו בעדייענד ערמאסטיגען פרויען.
 פרויקוראנטע אונד בחישר מהבדיצ דקוק קראקא קיי
 נראטיס אונד פראנקא.

MÖBEL
 auch auf Ratenzahlun-
 gen zu tief herabge-
 setzten Preisen erhält-
 lich im
MÖBELHOF
Ehrentreu, Dezső,
 Budapest, VI., Bez.,
 Eötvösgasse Nr. 17.
 (Bei der Andrássy-
 Strasse.)
 Preisocourant gratis!

M. Freylich,
 Erfinder der k. k. patentirten Bandagen,
Lemberg, Grodecka 35.

ועלמענע געלענעהייט!
 מויפלייטען, ווירטסהייזערן, האטעליערס
 וויא אויך פרוואטלייטען
 בעסטע זיך דיא בעסטע געלענעהייט, אין דען בעווייזן
 אינער פאבריק צור ערצייגונג פאן טאפעל, אונד ערפרי-
 שונגס-וואסער צו געלאנגען, אהנע דאסיר אין פארויס
 געלד צו פערואויסנאכען, דאס פאבריקאט אונד מיט אונד
 אהנע וויין, וויא אויך מיט סרוש אין אויסגעצייכעטע
 ערקויקקענדעס געטראנק. — מיט פראשעקט אונד
 נאהערעס אויפשווס דינעט יעדעס געניע נראטיס אונד
 פראנקא
Markovits Manó, Budapest,
VII, Sip-utca 17.

טהעט
 רוססישע, פאן 4 ביז 10 קראנען פער קליי-
L. Appermann, Brody ביא
 פיר צופיעדנעהייט נאראטירען.

Mein selbst erprobtes, schnell u. gutwirkendes
Rasierpulver
 übertrifft alle bisher in Verkehr gebrachten ähn-
 lichen Artikel, ist geruchlos, für die Haut un-
 schädlich und eignet sich hierfür zufolge ganz
 einfacher Handhabung. Preis per Dose in welcher
 für 20maliges Rasiren 2 K. Muster wird nur bei
 50 Heller in Marken gesendet.
Heinrich Ullmann,
Friseur und Raseur,
Pressburg, Kapuzinerstrasse Nr. 5.
 Das Pulver ist in 3 Stärken zu haben, 1 schwach
 2 stärker, 3 ganz stark.

בייגט דען פערדריבענען מאנען
ביטטערוואסער אין 2-3 שטונדען פאלקאמטען
 אין ארדנונג דעסען געברויך אויס
 איין וואהרער זענען פיר מאנענליידערען, איבעראלל ערהאלטליך אין
 קליינען אונד גראסען פלאשען.

דיא בעסטע אונד געשמאקקטאלסטע צינארע
 איז דער עכט ארטהאדאקס כשרע
PATRIA KAFFEZUSATZ
 „פאטריא“ קאפעעצוזאטצ ווירד אונטער שטאנדינגער
 אויפזיכט זיינער עהרוו' הערן מ' פוביס, אכער-
 ראכנינג פאן גראסווארדיין, אונד דעם טורנינגער
 עהרוו' ארטה' אכער-ראכנינגערס א' רייכענבערג
 ערצייגט אונד ווירד היעמיט דען שטרענג רעליגיאזען
 יידישען הייזערליען בעסטענס עמפאָהלען. — קאסט-
 פראנקען שיקט נראטיס אונד פראנקא דיא
 „PATRIA“ Kaffesurrogaten-Fabrik, Grosskanizsa.

כשר וייפע, פרימא קוואליטאט, מיט בחישר של הרב
 הגאון דקחי' וואישען, פערזענדע צור
 פראבע אויך 6-קילא פאסטאקעט פער נאכנאהמע אום 3.80
 ק' פראנקא איבערהאלהן, ביא גראסערע אכנאהמע ענט-
 שפרעכענד בילליגער.
Jungreis Fülöp, Seifenfabrik, Vác.

וויר האבען דיא עהרע, דעם פ' מ' פובליקום
 צור געפלי קענטיס צו ברענגען, דאס אויך הייער
 אין דער דורך הערפאָרראנגענדע ראכנינגען
 קאפאציטאטען היעווע אלס אס געאינגעטעטען
 בעשונדענען פעסטער וואל-מיהלע אונטער פאלל-
 קאמטען פערלאסליכער השגחה

קמהה דפסה
אונד קמה שמירה
 ערצייגט ווירד, בעשטעלונגען וונד צו ריכטען אן
 אינע דער ביידיען אדעסעסען:
Orth. isr. Central-Kanzlei, Budapest, Eötvösgasse 19.
Pester Walzmühle, Budapest.

נאטורליך הייסער שוועפעלקוועללע-טייך
 אים סווערדאין דעם האטעל-הערהאל, שלאמס-אינפאק-
 קונגען וואנגען, אונד שטייט-באדער אים פארטער
 דעם נאנד-האטעל סקוילוקאס-באד, זאָרנפאלטען פע-
 יאן, ווענדען זיא זיך ווענען אויפפאלאונג איבער דיא ווינטער-
 כאָזאן אן דיא
Direktion des Sol-Lukasbades, Budapest, Buda.

פיר ברוכליידערע
 האדיקאלע הילפע
אָהנע
אָפּעראַציען
 פערלאנגען ויא נראטיס
 אונד פראנקא דיא נייא
 ערשינענע באַשידע דעם
M. Freylich,
 Erfinder der k. k. patentirten Bandagen,
Lemberg, Grodecka 35.

מיעדאל-
 וואסער-
 קוועללע.
KRISTALY
 יעצטליס געיאקט ביא אכטענשטאנדיגען אונד פערמאנענטענדיגען.
 אין דער מאנען וועלט אנערקענט אים דאס הינסע אונד געווענעטע פועל
 וואסער. — וויקראכטעס הינסעללענעס שטאטעל. — שוועסטע גענע
 אנטקראכט-קראקיערען. — איהן איצטליכע אנהיינג פאר יעדעס פרישעק
 צו שוועקען, איהן פערלאנגען ליעטעס אויך אהנע קאליעווערירטען געשילטע ויא
St. Lukasbader Brunnen-Unternehmung, Ofen (Ungarn).

באקומען זיען עין Manipulationsbuch
 zur Herstellung von feinstem Rum und
Liqueur bei
A. Watterich, Budapest, VII., Tabakgasse 5.

דיא ארבייטער צום גראסען טהייל פאן
 דען ראכנינגערן אבהאנגיג זינד, ווערדען זיא גע-
 צוואונגען זיין, דען איסור דער ראכנינגער אינצו-
 האלטען. עס ווירד יעצט פערזוכט, דיא ראכ-
 נינגער דאצו צו בעוועגען, איהר פערבאָט צוריק-
 צורופען.
 פאָרלייפג הייערש דער סמדיק אונד דיא
 שטארקע שפאנגונג צווישען ארבייטגעבערן אונד
 ארבייטערן אן.

Volkswohlthail.
 געטריידע-געשאַפט אום 22. דעצעמבער.
 דאס אויסגעבאט אין וויצען וואר שוואך, דיא קיפלוסט
 נערינג, דיא שטימפונג פלויא. עס ווארדען 4 טויזענד מטצ'
 צו 10 הי בילליגערען פרויען פערקויפט.

נייער וויצען		מחייס		פעסטער ב'		באמשקאער	
100 קילוגראם							
24.35	24.65	24.55	25.00	24.45	24.75	24.55	25.00
24.65	24.90	24.75	25.15	24.65	25.00	24.75	25.15
24.70	25.00	25.00	25.35	24.80	25.10	24.80	25.35
24.85	25.25	25.50	25.50	25.00	25.35	25.05	25.55
25.00	25.35	25.40	25.60	25.10	25.45	25.20	25.60
—	—	26.45	25.75	—	—	—	—

קראן פאן 19 ק' 65 הי ביז 19 ק' 95 הי.
 האטער פאן 16 ק' 85 הי ביז 17 ק' 40 הי.
 נערסטע פאסטער פאן 15 ק' 70 הי ביז 16 ק' 30 הי.
 סערמינגעש אטע בעסטער פערקעהרן.
 וויצען פער אפיל ק' 24.68 ביז 24.60
 האטער פער אפיל ק' 16.80 ביז 16.82.
 קאָהלרע פער אויגוסט ק' — 28. ביז 28.20.
 שפיריטוס, מאן בעצאהלען: ראָה-שאַרפּוס
 אונטערשיידעט 56.50 ביז — 57. קראנען.

קאָנקורדע. אין דער אויט' ארטה' יידישען געמיינדע צו
 טאלליא אויס — דורך אויפנאהמע דעם ביה-
 הערינגען שוהטיס — דיא שטעללע אינעם שוהטיס וכו' וכו'
 מ'ו'מ'ה'א, דער פאָרזעליכער בעל ה'ה'ה' וכו' וכו'
 זיין מוסר, ריה ש'ב'ט הבעל'ש צו בעוועצען, געהאלט:
 14 קראנען פער וואָנע, נאנעט שוהטיס, 40 העללע פיר יעדען
 שטיט דאָרפס-נאכעללא, 40 קראנען פיר מוס'ים, שאנע
 וואָהונג אונד איבליכע געבענעמאָלומענטע, רעפּעקטאנט
 מאַנען איהרע געווכט מיט אונאבע דעם אלטערס אונד פא-
 טיליענשטאנדעס זאמטט קאפיען דער קבלות יע פריעהר אן
 אונטערפערשונגען רחיק איינגענען, נור בערופענע ווערדען
 צום פראָבע-פאָרטיאָ צוגעלאסען אונד נור דעם אקצעפטר-
 טען דיא ריזעשטענען פערניטעט. בעווערבער מוס' אויך דיא
 השגחה אויף כשר פלייש איבערנעהמען אונד מוהל זיין.
Tálya (Zemplén m.)
Jakobovits József, **Grosz Lázár,**
 jegyző. **elnök.**

קאָנקורדע. אין דער ארטהאדאקסען פיליאל-געמיינדע
 מעדוועש-הודענקאונד אונד אונטענענד אונד דיא
 שטעללע אינעם שוהטיס וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
 ווישצויג זיין וואָל, זאָפּאָרט צו בעוועצען, רעפּעקטאנט
 מוס'ס קבלות והתרות נור פאן 3 ארטה' רבנים בעוועצען,
 אונטער 35 יאהרע אלט זיין אונד וואָלל קליינע פאמיליע הא-
 בען. צור פראָבע מאַנען מאן זאָפּאָרט ערשינען, שפענען
 ווערדען יעדאך נור דעם אקצעפטרען פערניטעט, געהאלט
 14 קראנען וואָנעסליך, פרייע וואָהונג אונד געוואָהנליכע
 געבענעמאָלומענטע.
 ייזשע פרייעמאנן, משה מאיר מאדקיס,
 נבא ראשון, נבא שני.
Friedmann Sándor, Tajti (állomás: Ajnácskő,
Gömör m.

Wunderbares Geschenk!
 Eine ewig haltbare **Elektrische Taschenlampe**
 zum Preise von 3,4 und 6 Kronen. Zu beziehen durch
Angelus Jenő, Győr.

Intelligenter **Masseur** hält sich bestens em-
 pfohlen zu billigen
 Preisen. Kommt auf Ruf, Correspondenzkarte genügt.
 Adresse: **Masseur, Budapest, Wesselényi-utca**
47, II., 19.

**וויכטיג פיר ווער חלפ'ים, מוהל-מעסער, וועטע-
 שוהטיס!** אָדער נלאַשט-שטיינע בענאָהינט, וויא
 אללע אין דיעזעס פאך שלאנגענדען אר-
 טיקעל, ווענדע זיך פערטרויענספאלל אן דיא בעסטערענאָמירטע
 פרויקוראנטע נראטיס אונד פראנקא, חלפ'ים ווערדע
 פאָרזעליך אונד בילליג געשליסען.

פראיינע צור ווירקזאמען פאלענע אונד פער-
ברויטונג דער תורה-קעגנטייע אונד דער יוד-
שען לעבענס-אנשוואונג געהארען דערצולאנדע
צו דען איינערסטען זעלמענהייטען, וועגן זיא
איבערהויפט צו פינדען זינד, דיעזער אומשטאנד
האט ערשעקקענדע גלייכנילטיגקייט אין רעליגיא-
זען דינגען, דאס פערנאבלאסטיגונג יודיש-רעליגיא-
לעבענס אים געפאלען, דאס ערשיינונג איזט אומ-
זאך בעטריבענער, אלס עס אין מאהרען נאך
פאר וועניגער אלס איינעס יאהרהונדערט צאהל-
הויכע בליהענדע יודישע געמיינדען גאב, דא אלס
ווירקזאמע פאלענע-שטאטען יודישער געלעהר-
זאמקייט אונד אייניגער פראמטיגקייט ביא דער
נאנצען יודענהייט אין האקעס אנזעהען שטאנדען.
יא, עס גאב איינע צייט, דאס מאהרען אלס דאס
אייגענטליכע הימאטה דער תורה גאלט, ניקאלס-
בורג, דער געוועזענע זימן דעס לאנדעס-ראכט-
נערס, האללעשווי, באסקאוויץ, לייפניק, טרעיש,
שמראטיץ אונד נאך פילע אנדערע געמיינדען
האט מען איינע לאנגע רייהע דער הערפארט-
גענדסטען ראכטיגען אומאיינזאמען צו איהרען
גייסטיגען פיהרערן, וועלכע דאס פערברויטונג פאן
תורה אונד יודישער לעבענס-אנשוואונג אויף הער-
פארטאנדע ווייזע געפארטעט האבען, פאן
דיעזעס איינשטיגען גלאנצע קאנגען נור אין ווע-
ניגען געמיינדען גאנץ בלאסע שפירען בעטערקייט
ווערדען, איינענטליכען בערעטען צייגען
זינד דאס - פריעהראפע, דאס קאהלען, האלב-
פערוויטערטען גראבשטיינע, פאן דענען פילע
שאן גאר ניכט, פילע נור מיט גראסער מיהע
ענטזיפערט ווערדען קאנגען, געבען אונס נאכ-
ריכט פאן דער רוחמייטיגען פערגאנגענהייט דיע-
זער געמיינדען, אין דערען מיטע זאך פילע בע-
דייטענדע מאנער געלעבט האבען.

• (קאנגלייב קוריע אונד
מאראמארשער צייגען) דאס קא-
נגלייב קוריע האט פאר קורצעס אין איינעם
פראצעסע ערקלארט, דאס זיא דען מאראמאר-
שער צייגען קיינען גלייבען שענקע, דא דיעזע
בעקאנטערמאסען פראפעסאנסמאסען פאן דער
צייגענשאפט לעבען! עס האנדעלט זיך אים פאל-
גענדען פאלל: אין ווי שוי (מאראמארשער
קאמיטאט) הייראטשעמע דער קויפטאן היים
געהענדט, דאס מרוואונג נאדעס אין "מלמד"
נאמענס ווערטס בערגער פאר, אים
פארדיגען יאהרע געוועה געהנדט אונטער דא
ראדער איינעם ציגעס דער שמאטסמאסען אונד
שטארב באלד דארף, זיינע וויטוע שערענגסט
געגען דא קאנגלייב אונדארישען שטאטס-באהנען
איינען פראצעסע אן, ווארדע יעדאך פאס מארא-
מארש-שיגעטער געריכטשאפע מיט דעם בע-
טערקען אבעוועזען, דאס אין "מלמד" ניכט
בעפונגט זיא, איינע עהע צו פאללציעהען, דעם-
נאך זיא דא עהע געהנדטס אונטליטיג אונד
זיינע וויטוע קאנגען אויף איינען שאדענ-ערזאמין
קיינען אונשפירן ערהעבען, דא קאנגלייב מאפעל
אין סענעדון פערדהעלט, דאס באהן צור שאדענ-
ערזאמלייטונג, דא קאנגלייב קוריע ווייזע
דא וויטוע מיט דער בענהונדונג אב, דאס זיא
דען צייגען, דא אין דיעזעס פראצעסע אויסגע-
זאגט האבען, קיינען גלייבען שענקע.

• (אומטרייבע איינער אונ-
טייעמישען שפארקאסע) דא
פערדהאנדלונג דעם פראצעסעס געגען קארל
סעווערא אונד בעלא הארוואטה
ענדעמע געסטערן מיט איינעס אויסגלייך.
דא בעטראגענען געזא גאלניצקי אונד
פרווא ווערשע שיי האבען דא קלאנע
צוריקגעצאגען, ווארויף דאס ווייטערע פערפאה-
רען איינעשמעללט ווארדע.

• (איינע זעהר נימצליכע נייע ערפינדונג)
ביינט דא היעווע פירמא Geitner u. Rausch (בודא-
פעסט, אנדאשיש-שמראסע נומ' 8) אין פערקעהר, עס איזט
דיעס איינע סאפעטייעס נאנוע, אונד ענטען-מאסשטיינע, דא
עס יעדער הויפערט ערמאגליכט, נאנוע אונד ענטען אין דער קיכע
צו האלטען אונד צו שטאפען, אהנע דאס דא נעוואהלייכען
איבעל, דא מיט דעם נאנוע-שטאפען פערבונדען זינד, אויך
נור אים מינדעסטען פערשפירט ווערדען אונד אהנע דאס מאן
זיך בייס שטאפען אויף דאס נאנוע וועצען מוסס, דא פראכ-
טייע ערפינדונג קאסטעט בלאס 6 קראגען, נאהערעס ער-

טהיילט יעדעס אויף וואונש נראטיס אונד פראנקא דא אבינע
פירמא.

פראנץ יאזעף ביטטערואכסער

איבער דען הלול'השם-פראצעסס אין מאראש-וואשארעהעל

דעססען אויסגאנג וויר אין אונזערער פארגעסער-
גען נומער מיטגעטהיילט, פערפאלענטליכט דאס
דארטיגע אונדארישע מאגבלאטט "הירלאפ" איינען
לאנגערען ארטיקעל, דאס וועזענטליכערען שמעל-
לען דעסעלבען לויטען אין דייטשער איבער-
זעצונג וויר פאלגט:

אונטער זייט יאהרען אנדערנדען העט מען
האט געסטערן וויעדער דאס שטראפ-אבטהיילונג
דעם היעווען בעצירקסגעריכטעס אין איינעם
פראצעסע דער היעווען ארטהא איזר' געמיינדע
געארטהיילט.

אונטער דער אנקלאגע דעם פערנהענעס
געגען דא רעליגיאן שטאנדען פאר געריכט: מאר
מאנדעל, הערמאן פארקאש, מאר פארקאש,
מאר ראזענבערגער אונד נאך איינע יאהרער גע-
נאכסען.
דא אנצייגע ערשטאטעטע אין ארמעס
מיטליעד דער געמיינדע, דער צייטונגס-אויס-
טראגער עלעק נאע, דער אנגיבט, דאס אים
10. אקטאבער ד' 11, אנלאסליך דעם לויבדיג-
טען פראצעסע, אלס דאס פארלעזען דער הייליגען
שריפט בעענדעט ווארדע אונד אבערראכטיגער
ארטן מאנדעלבוים דא קאנצעל בעטראמ, אום
דא פיערטאגס-פערדיגט צו האלמען, דא אבינע-
נאנטען דעמאנסטראטיוו דען טעמפעל פערלייעס-
טען, דאס טהורען צושלעגען, אין איין געבענ-
לאקאל צאגען אונד, אינדעס זיא דעססען פענ-
סטער צום טעמפעל אפגעטען, אונטער דעם
פארזאנד דעם בעטענס אין זאלבעס שפיינען
אונד לאמען אינסענעריטען, דאס דער ראכט-
נער אויף דער קאנצעל זיינע רעדע מעהרמאלס
אונטערברעכען מוסטע אונד דא אנדאכטיגען
ציהאדער אין איהרען רעליגיאזען עמפאנדונגען
געשטארט ווארדען.

איבער דיעזע אנצייגע פערדהאנדעלמע נון
צום דריטען מאל דער קאנגלייב שמראפ-בעצירקס-
ריכטער יאזעף האנדל.

ביא דער ערסטען פערדהאנדלונג טויכטע
איינערמאסען אין בעוויז דאפיר אויף, דאס
2- דער אנגעקלאגטען טהאמאזאכליך דא רעלי-
גיאנס-שאצונג פעראיכט האלמען.
צוויי דער ערסטען אנהאנגער דעם ראב-
בינערס אונד ראכטיגער מאנדעל-
בוים זעלבסט האבען אונטער-
איינעוואונג, דאס זיא געזעהען
האבען, וויר מאר מאנדעל אונד זיינע גענאכסען
פאר דעם פראצעסע דעם נעבענ-לאקאלס "געזיכ-
טער שניידער", דען אבער-ראכטיגער פערשפאט-
טעט, געלארמט אונד דען נאכמעסדיגענסט גע-
שטארט האבען.

אבער אויסער איהנען וואוסטע נעמאנד
פאן דיעזער שטאנדונג, איינע גאנצע רייהע פאן
צייגען האט זאגאר אויסגעזאגט, דאס אין שקאנ-
דאל ניכט פארגעקאממען, דער נאכמעס-דיענסט
ניכט געשטארט ווארדען זיא אונד דאס דיעזעני-
גען, וועלכע דא רעדען דעם ראכטיגערס ניכט
געפאללען האט, פאן איהרעס עלעמענטארישען
רעכטע געברויך געמאכט, אינדעס זיא דען מעם-
פעל פערלאסען אונד סעפארט רוהיג געבעטעט
האבען.

דער פערטהיידיקער האט יעדאך איינע וויכ-
טיגע פראגע אויפגעווארפען, ער כאט אום פאר-
נאהמע דעם לאקאל-אויגענשיינעס, אונד דיעזער
געריכטליכע לאקאל-אויגענשיין האט מען אין פער-
בליפגענדעס רעזולטאט, עס ווארדע פאסטגע-
שמעללט, דאס מאן פאן דער קאנצעל נור
דאס פאנעסער דעם פראנלייכען נעבענ-
לאקאלס זעהען, ניכט אבער דורך

דאס פאנעסער דא אים צימ-
טער בעפוינדליכען געשמאל-
טען אויסגעהמען קאנן: דיעזעלבען
צו ערקעננען, איזט פאללשטאנ-
דיג אונטערגלייך.

אונד דער ראכטיגער האט איינען
איינע דארף אבעלענט, דאס ער פאן יענעם
פלאטע אים דא איינצעלען געשמאלטען גע-
זעהען אונד ערקאננט האט!

דיעזער אומשטאנד האט נאטירליך אויך דא
גלייכווערדיגקייט דער אנדערען צוויי צייגען
שטארק ערשיטטערט, עס ווארד דעם געריכטע
קלאר, דאס היער אין פראצעסעס הערבייגעוואונ-
גען ווירד, דאס מאן עטליכע מענשען פערדאר-
טהיילען לאסען ווילל . . .

דא געסטריגע פערדהאנדלונג ענדעטע מיט
דער פריישפרעכונג זאממלי-
כער אנגעקלאגטען . . .

צור אויפקלארונג דער אירעגענהייטען אפ-
פאנטליכען מיינונג מוסטען וויר זיער איינעם
זאגען, דיעזע העט מען, וועלכע זייט יאהרען אונ-
דויערן אונד דא גאנצע רוהע רעד געמיינדע
אונטערגראבען, דען טעמפעל צום שויפלאטין פאן
שקאנדאלען געמאכט האבען, ווארדען פאן עס-
לייכען זעהר איינפאכען, אונטער דעם איינפלוס
דעם ראכטיגערס שטעהענדען מענשען פערמא-
שטאלטעט, מיט דיעזען העט מען שטאנד דער
ראכטיגער אימער אין פערברונג, ער אבער
פערשאנד עס שמעטס, דא אונטערגעקלאר-
טע אפגענטליכע מיינונג צו זיינען נוסטען צו
שטימען אונד זיך זאך צו שמעללען, אלס ווארדע
ער אין זעהר פראקטיש, זאנפער פיערעסטער,
דער אונטערלייג פערפאלגט ווירד.

איבער דיעזען פראצעסען לעבענסוואנדעל
קאנגעטע מאן פילעס זאגען, עכענאז וויר איבער
דען אייז, דען דער ראכטיגער פאר געריכט אב-
געלענט האט, דאמיט מאן אבער וויסעט, ווארום
דא געמיינדע-מיטגליעדער דא פערדיגען דיע-
זעם ראכטיגערס ניכט הארען וועללען, זאגען וויר
עס, דאס ער פאן דער קאנצעל העראב שפאטט
אונד באווייליגען ווייטן טרייבט, שפרייט אונד
אונטערדען שטימעט, געשאפטס-רעקלאמע
מאכט און ווי.

קאנן מאן זיך נאך זאלבען דינגען דארבער
וואונדערן, וועגן דא גלייביגען זינער לאז ווער-
דען מאכטען? ביא זאלבעס פארגעהען קאנן נייע-
מאלס אין דער געמיינדע פאס פריעדען דא
רעדע זיין.

אבערראכטיגער ארען מאנדעלבוים איזט אן
אללדעס שולד, ער איזט פיר אללדעס פער-
אנטווארטליך!

זא ווייט דא אויספיהרונגען דעם "הירלאפ".
ארטיקעלס, דערען ריכטיגקייט וויר נאטירליך
ניכט קאנטראלירען קאנגען, דא פערמאנענטיג
פיר דיעזע אויספיהרונגען מוסס אלאז דעם גע-
נאנטען בלאטטע, בעציעהונגסווייזע דעם ארטי-
קעלשרייבער, איבערלאסען בלייבען, וויר רעפאר-
דוירען דיעזעלבען נור, אום וועדער איינמאל צו
בעווייזען, וויר דרינגענד עס אים כלל-איינער-
עססע ליענט, דער זאך פערוויילערמען מחלוקה
אין מ-וואשארעהעל דורך איין ביד-אורטהייל איין
ענדע צו מאכען!

פראנומערציאנס-איינלאדונג

דיעזעניגען דער ג' העררען אבאנענטען,
העררען פראנומערציאנס אום 1 יאנוער אבלייטאט,
זא ווייט יענע, דערען אבאנענטענס אום 16 דע צו
צו ענדע גינג, ווערדען אום שליינגע ערנייערונג
הערזעלבען דרינגענד ערוכט, דאמיט אין דער צוזע-
הונג דעם בלאטטעס קיינע שטאנדונג איינטרעטע.

רום ש' שפרעכען? נעבענדיג געזאגט: וויר
פירכטען אונס ניכט, זאלטען מאן עס ווירקליך
איינמאל פערזוכען, מיט דען יודען רוססיש צו
שפרעכען, דאן ווערדען דיא יודען עכען פערזוכען
בען מיססען, יא פאניש צו אנטווארטען
אלוז דאס שרעקקט אונס ניכט.

אבער, ווען זיא ערסט איינמאל דיעזע שא-
נע שפראכע אין אסמערדיך איינגעפיהרט האבען,
דאן ווערדען זיא זיא ניכט אויף דען פערקעהר
פאן ניכט-ווען אונד יודען בעשראנקען קאנען.
דיעזע צושטאנדע, איבער דיא שיינהייליג געקלאגט
ווירד, זינד נור איינע נאמירליכע אונד נאמורגע-
מאסע פאלגע, נור דיא פרוכט פאן איינעם
גישמויס, דען זיא זעלבסט געפאלאנצט
האבען!

רעכטס-בעוואוסטזיין געגענאיבער דען יודען!
שאן דיא בלאסע צוואמגעשטעללונג דיעזער
ווארטע מוסהעט איינען וויא איין שפאטט און
מאן קאנן עס גאר ניכט פאססען, דאס יעמאנד
אויף דען געדאנקען קאסמט, דיעזע ווארטע צו-
זאמענצושטעלן, יא, זיא ברויכען זיך אייגענטליך
נור דיא בירזשעה אויף דיעזע רעכטס-בעוואוסט-
זיין אדער אויף דיא גלייכבערעכטיגונג הון אנצו-
זעהן, אונד זיא ווערדען זעהר באלד זעהן, וויא
מאן דיעזע פערשמעהט.

(פארשטעצונג פאלגט.)

פערשיעדענע ניוויאקייטען.

* (וועגען דער ווייהנאכטס-פיייערטאגע) ווירד
היער פאן מאָניען פארמישטאנס בוז זאמסטאג אבערס קיינע
איינציגע צייטונג ערשיינען, מיט רוקקויכט דארין, דאס אונ-
זער בלאטט שבת אונד זאָנטאג אָהנעדיגע ניכט צור אויס-
נאכע געלאנגען קאנן, באַטען וויר אללעס אויף, דאמיט דיא
ארכיטעראַפּט בייא אונס איינע אויסנאחמע געשטאטעט
אונד דיא ערשיינען אונזערע מאָניען אויסנאכע מאָגליך
מאכע, דאס הייסטליכע מאַשינען-פערזאָגאל אויף אבער דורך
ניכטס צו בעווענען, מאָניען, אס ערסטען ווייהנאכטס-פיייערטאג,
צו ארכיטען, אונד זאָ מוסס לידער, אויף אונזער בלאטט
מאָניען פּוירען.

* (וועקער לע און וויען) מיט-
טערפארזידענט וועקער לע האט געסטערן
אין וויען געווילט, וואָ ער פאָס מאַנאָיכען אין
לאַנגערע אוידיענין עמפּפּאָנגען וואורדע אונד
דאן קאָנפּערענצען מיט וויענער לייטערען
שטאמטמאָנערן האַטע. - דער קאָבינעט-שעה
האט דעם קאָניג איבער דיא אללגעמיינע פּאָלי-
טישע לאַגע בעריכט ערשטאטטעט, אבער זיינע
דיעסמאליגע רייזע האט נאָך קיינער ריכ-

פאילעמאן.

אין געדענק-טאג.

— איינע וואהרע יודישע ערצהאלונג. —
(89 פארשטעצונג.)

אין גראָסעס פערמאָנען צו ערהאשען, דאס שיען
מיינעם קאָנען שאָן ווייט נאָהער צו ליענען, אונד איך וואָל-
טע ריך ווערדען, איינמאל אלס זעלבסט-צוועק: איך ליעב-
טע דאס געלד מיט ליידיגעשאַפּט — אונד דאן אלס מיטטעל!
איך האַטטע מיך ניע דאריבער געטיישט, דאס איך האַססליך
וואר, יעטצט אבער פערפלוכטע איך מיינע האַססליכקייט, ווייל
איך אַננאָהט, דאס ווען איך שאָן אונד מנשה האַססליך גע-
וועטן וואַרע, עלוז מיך פּאַרנעצאָגען האַטטע.

שאָן ווייט יאהרען בעצאָג איך איין אַנועהליכעס גע-
האַלט, אונד דא אים הויזע פיר אללע מיינע בעדיינטיגע גע-
זאָרט וואורדע, קאָנעט איך פאסט מיין נאנצעס איינקאָממען
בייא ווייטע לענען, זאָ האַטטע איך מיר שאָן איינע מויענד
גולדען ערשפארט, וועלכע איך אויף אַנראַטען איהרעס
גראָספאטערס נענען מאַססיע פערצינונג בייא אונזערעס וויע-
נער באַנקיעה ליענען האַטטע.

דא איך דאס פּאָללע פערטרייען מיינער שעפּס בע-
זאסט, קאם איך זעהר אַפּט מיט דעם באַנקיעה, אין פערזאָג-
ליכע בערייהרונג אונד וואוסטע מיך בייא איהם אונד נאמענט-
ליך בייא ווינעס פּראָקורוסען ה' י' מ' א' נ' נ', באלד בעלויכט
צו מאכע.

מונג הון איינע ענטשיידונג געבראכט: ווערדער
אין אַנגעלענענהייט דעם זאָגענאָממען מיליאָר-
שען אויסגלייכס, נאָך אין דער באַנקפּראָגע, בע-
ציגליך דערען דיא אייגענמליכען פּערהאַנדלונגען
נאָך גאר ניכט בעגאַנגען האַבען, מיט דעם מיט-
טער דעם אייסערן באַראָן אַהרענמאַל
קאָנפּערירטע דר' וועקער לע איבער דיא
דורך דיא אַננעקס'אָן געשאפּענע אויס-
וואַרטיגע לאַגע.

* (פאָס מיר קישען פארלא-
מענט) אויס קאָנסטאַנטין פּעל-
טעלעגראַפירט מאן: דיא געסטריגע זיטצונג דעם
מירקישען אַבעקאָרדנעמענהייזעס נאָהם איינען אונ-
טערעססאָמען אונד אַרעגענדען פּערלויף, צום
ערסטען מאלע ווארען פיר דיא אויסלאַנדישען
צייטונגס-בעריכטערשטאטער איינלאַסס-קארטען
אויסגעגעבען וואָרדען, דיא זיטצונג בעגאַנן מיט
דער פּערלעזונג ווייטערער גליקקווינשע, בייא דענען
דאס פּעהלען פּאָן גרויסען דעם פּראַנצאָזישען
אונד דעם יאַפּאַנישען פּאַרלאַמענטס קאָנשטאַמירט
וואורדע, איין מיטגליעד גאב דיא אַרעגענונג, צום
צייכען דער סימפּאָהיע פיר דיא אונטערדריק-
טען פּערזען זיך פּאָן דען זיטצען צו ערהעבען
אונד פיר זיא איין געבעט צו שפּרעכען, דאס
געבעט וואורדע פּאָס אַבעקאָרדנעמענהייזע איבער-
פּליססג געהאַלטען; דער אַרעקע מדייל דער
אַרעגענונג וואורדע אַקצעפּטירט, איין אַנטראָג איי-
נעם אַנדערען אַבעקאָרדנעמען אויס סמירנא, דיא
דיא אַנטוואָרט אן דאס ענגלישע פּאַרלאַמענט
בעזאָנדערס ווארעם צו שטילווערען אונד פּאָן
זאַממליכען אַבעקאָרדנעמען אונטערצייכען צו לאַס-
סען, וואורדע מיט דער מאַגיסטראַט אַבעלעך, דאס
דאס קיינע מאכט דער אַנדערען פּאַרנעצאָגען ווער-
דען דירפּע, עס וואורדע דאן איינע קאָממיסיען
צור פּעסשטעללונג דער אַנטוואָרטען אן דיא
פּאַרלאַמענטע איינגעזעצט.

* (צו דען באלקאן-פּראָגע) וועל-
ליענט הייטע דיא צירקולאַר-דעפּעשע פּאָר, וועל-
כע דער רוססישע מיניסטער אייסוואַלס קיי-
אן דיא מאַכטע בעטרעפּפּע דער אויפּאַפּאַ-
שען קאָנפּערענצן געריכטעט האַט, דער
וויכטיגסטע פּונקט איז, דאס דיא הויפּטשווייע-
ריגקייט איינער פּערשטאַנדיגונג אַסמערדיכ-אונ-
גאַרנס אונד רוססלאַנדס בעציגליך דער קאָמ-
פּעטענצן דער קאָנפּערענצן דאדורך בעווייטיגט
וואורדע, דאס אונזער מיניסטעריאום דעם אויס-
וואַרטיגען זיינען אורשפּרינגליכען שטאַנדפּונקט
(וואָנאָך איבער באַסניען ניכט פּערהאַנדעלט ווער-
דען דירפּע) אויפּגאַב אונד איינע נייע ארמ
עמפּפּאַהל, דער געמאַס דיא באַסנישע

דיא פּאָליטישען עראַייניסע האַטטען אין דען ערסטען
פּינפּציגער יאהרען אויף אללען איינפּאַשיען באַרזן איינע
גראָסע בעוועגונג ערפּאַרנערווען, דיא שטאַטס-פּאַפּיערע
ווינען קורט-שוואַנקונגען אויף, וויא זיא פּריהער נאָך ניע
פּאַרנעקאָמען ווארען, אונד איינזעלנע וועלכע ענטוועדער
ריכטיג קאָמבינירטען אָדער צופּאַלליג איבער פּאָליטישע ער-
איינטיסע פּריהער, אלס אַנדערע, אונטעררוכטעט ווארען,
אָדער, וויא מאן זיך אויסצודרוקען פּעלענט, «בלידעס גליקק'
האַטטען, געוואונגען מיט גערונגען איינלאַנגען גראָסע סוממען,
דיעזער ווען שיען מיר דער ריכטיגסטע, אום מיהעלאָן אין
קריצער צייט אויף ריכטע מאַן צו ווערדען.

בייא מיינער רייזע צום פּעסטער וואָללאַמאַרק האַטטע
איך מיך איינע טאגע אין וויען אויסצוהאַלטען אונד אונזערען
באַנקיעה צו בעוויכען, אין איינער אונטערדרינגט מיט דעם ער-
וואַהנטען פּראָקורוסען לענטע איך דאס געשפּאַך אויף
באַרזענעשאַפּטע אונד לאַכטע זיינען גראָסען שאַרפּבליקק,
היימאן קאם מיינען אַבווידען ענטנענען, אינרעם ער מיך
פּראַנטע, אָב איך ניכט איין געשאַפּט דיעזער ארט פּערזוכען
וואָללע; דא איך איין ציעמליך גראָסעס קאַסיאַל בייא
איהנען ליענען האַטטען, שטאַנדע דעם ניכט דאס גערינגסטע
ענטנענען.

איך נינג מיט ווייט מעהר פּרוידע, אלס איך אייסער-
ליך ציינעט, אויף דען פּאַרשלאַג איין, איבערלעיסע עס נאנץ
זיינעס ערמעססען, פיר מיך איין דעראיטיגע געשאַפּט צו
אונטערנעהמען, אונד רייזע מיט דען שאַנסען האַפּטונגען
צום פּעסטער מאַרקעס.

(פארשטעצונג פאלגט.)

פראגע אים וועגען דער דער קאנפערענצן פאָר-
הער געהענדיגן פּערהאַנדלונג-
גען דער קאבינעטע ערלעדיגט ווירד,
דועזע ארט פאנד דיא צושטימונג רוססלאנדס;
דאס ווענער קאבינעט זאלל דיא מאכטע פאן
דיעזעם פלאן פערשמאנדינען.

* (קייין קריעג, זאנדערן איי-
נע פערשוואַרונג) וואורדע אין דער
זיד-אַמעריקאַנישען רעפּובליק ווענע צו עלא
צו טאנע געפאָרדערט, וואָדורך איהר ביזהערדיגער
פּראָזידענט קאַסמראַ געשמירצט וואורדע,
בעפּאָר לעטצטערער אס, 28. נאָוועמבער דיעזעס
יאהרעס זיינע הויפּטשטאַרט קאַראַקאַס פּער-
ליעסס, אום זיך נאך איראַפּאַ איינצושפּעקן, האַט-
טע ער דיא ווענעציעלענער אין איינעם אויפּוואָ-
אויפּגעפּאָרדערט, זיך אום דען ווענע-פּראָזידענטען
גאַמען צו שאַרען, קאַסמראַ שיינט אבער
נאך זיינער אַנקונפּט אין איראַפּאַ געהייטע נאכ-
ריכט ערהאַלטען צו האַבען, דאס גאַמען זעלבסט
דאנאך מראכטע, אויף דעם פיר דען מאַמענט
לעזערען פּראָזידענטען-שטודל פּלאַטין צו נעהמען,
דא ליעסס ער אין קאַראַקאַס איינע פּערשוואַ-
רונג אַנצעטמעלן, אן דערען שפּיטצע זיין ברו-
דער שטאַנד, גאַמען אונד מעהרערע הערפּאָר-
ראַנענדע פּערזאָנליכקייטען זאללטען דורך
מאַרד בעזייטיגט ווערדען, דיא
פּערשוואַרונג וואורדע ענטדעקט אונד דיא פּיה-
רער וואורדען פּערהאַפּעט, דיא ווענעציעלענער
זינד פּראָה, איהרען מיראַנען קאַסמראַ לאָז צו
זיין, דער זיא זייט יאהרען אין שטרייטקייטען
מיט דען מאַכטען, צולעצט אין איינע ערנסטען
צווייט מיט האַללאַנד, פּערוויקקעלמען.

* (יובילאום איינעם ראב-
בינערס) אַנלאַסליך דער 25-יאָהריגען
אַמטס-טהאַמאָניקייט דעם ראבבינערס ווילהעלם
זינגער אין ליפּטזייט-מיליק לויש
איבערדייכטען דעמזעלכען דער דאָרטיגע גע-
מיינדע, אונד חברה-קדישאַ פּאַרשטאַנד ווערטה-
פּאָללע געשענקע אונד איינע פּאַמאַקאָלל-אויס-
צוג איבער איינע בעדייטענדע געהאַלטס-ער-
האַהונג.

* (אייין פאַרמאָג איבער ה'
שמשון רפאל הירש זיל) אויס ניג
הייזל ווירד אונס געשרעבען: "דער היעזיגע
תפארת בהורים פּעראייין פּעראנשמאַלטעטע גע-
סטערן איין חנוכה-פּעסע, בייא וועלכעס ארמע
קינדער מיט ווייטער-קליידערן פּערוזעהן וואר-
דען, נאך דען אַנשפּראַכען דעם פּעראיינס-פּראָזעס
אונד דעם פּאַרמאָנענדען דעם פּעראיינס, אין
וועלכען דיא ערשפּריעסליכע טהאַמאָניקייט דעם
לעטצטערען אונד דיא בעדייטונג דער חנוכה-
ליכטליין געווירדונג וואורדען, היעלט הערר דר'
וויקטאָר שאָנפּעלד אויס ווען איינע אַרע-
איבער דאס לעבען אונד ווירקען דעם פּערעוויג-
טען פּראַנקאַרטער גאון מויה שמשון פּאַל
הירש זיל, צווישען דיעזעס אונד דען מאַק-
קאַבאַר-העלדען איינע פּאַראַלעלע ציעהענד,
צייכנעטע רעדנער איין טרייעס בילד פּאָן דער
איבעראַגענדען גראָסע הירש'ס, דעססען לייט-
מונגען אויף דעם געביעטע דער עכט יודישען
וויסענשאַפּט אונד דעם וועדער-ערוועקקענס דעם
גלויבענסטרייען יודענשוומס אין דייטשלאַנד פּאָן
דער געזאַממטהייט אין דאַנקבאַרער פּערהערונג
אַנערקאַנט ווערדען, שליעסליך לענטע רעדנער
עס דער יוגענד אַנס הערין, זיך הירש צום פּאַר-
בילד צו נעהמען אונד זיך מיט דעססען ווערקען
פּערמרויט צו מאַכען."

* (דיא יודישען פּערהאַלמ-
ניססע אין מאַהרען) שילדערט איין
טרויריגער בעריכט אויס קאַסמראַ, אין וועל-
כעס עס הייססט: "אין דען מייסטען מאַהרישען
געמיינדען ווירד פיר דאס פּאַזיטיווע, טראַדיציאָ-
נעללע יודענשוומס ענטוועדער גאר ניכטס אָדער
פּאַסט גאר ניכטס געלויבטעט, דיא תורה-קענט-
ניס שווינדעט אין אויפּפאַללענדער ווייזע אויס דען
רייהען דער געמיינדע-מיטגליעדער, אונד ניכטס
ווירד אונטערנאָמען, דער בייא יונג אונד אלט
אימטער שאַרפּער הערפּאַרטעטענדען אַנווייס-
סענהייט אַבצוהעלפּען, אינשטויטצואַנען אָדער